

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " —
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Ljubljani v uli-
cih št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

O preustroji šol.

III.

Dandanašnji se po naših šolah skrbi samo
za duha, za um; veliko manj, ali skoraj nič se
ne stori za srcé, katero je posebno poblaženja
potrebno; krščanski nauk se vedno bolj iz-
podriva in ravno ta je najbolj pripraven za
poblaženje in odgojo človeškega srca.

Pa tudi želodec je imeniten del človeškega
telesca. Kako pa se skrbi za to, da se učenci
pripravne storé za življenje, da si ložej kruh
služijo? Silno mnogo je dandanes študiranih
ljudi, ki morajo kruha stradati, in od vseh
strani se sliši tarnanje, da je preveč študira-
nih ljudi na svetu. Kdor se je nekaj let po
šolah potikal, ni več pripraven za delo, bodisi
poljedelstvo, bodisi rokodelstvo. Spriden štud-
ent, ki pretrga svoje študije, ni ne kmet, ne
gospod, on ni za nobeno rabo, primoran je
kruha si iskati s prepisovanjem po vradih kot
diurnist. In recimo po pravici: ali ni vsak
rokodelski pomočnik, da, vsak hlapec bolj
srečen, nego tak diurnist? Marsikateri, ki je
svojih pet, šest, ali osem latinskih šol študiral,
objokujejo zgubljeni čas, in toži, zakaj se ni
raje čevljarstva ali kakega drugega rokodelstva
naučil. Rokodelski pomočniki imajo zdaj po
20, 30 gld. na mesec in še več; nosijo se
kakor gospodje, pa še niso zadovoljni, in sa-
njajo o sosijalizmu, o razdeljenji imetja itd.
Kaj pa diurnist? On, ki je včasih izobražen
človek, ki je morda svojih 12 let študiral, on
mora vesel biti, če dobi 25 gld., in toliko je
teh ljudi, da, če se kje kaka služba odpre,
oglasí se brž 20 namesto enega kompetenta,

ravno zato, ker jih je preveč, morajo v strašni
sužnjosti živeti, sedeti in pisati celi dan, mol-
čati in tiho sedeti v pisarni, kakor miš v cer-
kvi, žalostna podoba človeka!

Nasprotno pa imajo hlapci, postrežčki in
sploh delavci najnižje vrste dandanes jako mo-
gočno besedo; če ga vzameš v delo, trebalo
bi skoraj, da ti njega prosiš, in se ti pred
njim odkrivaš, in ne on pred teboj. Veliko
bolj možati pa so še rokodelski pomočniki, ki
vedó, da dobé pri drugem delu, če ga ta moj-
ster spodi.

Zato si ne puste dosti reči in stavlajo
vedno večje terjatve. Če se kateremu poljubi,
naredi en dan, dva dni v tednu „blau“ in
mojster mora vesel biti, če se gospodu po-
močniku poljubi, tretji dan v delavnico priti.
Joj tebi, ubogi diurnist, če bi se ti predrnil,
en dan iz službe izostati! Odpovedana ti je
služba takoj, in potem morda nobene več ne dobiš.

Kaj je temu krivo? Preveč jih je izšolanih
ljudi, preveč jih hoče s peresom živeti; in ker
danes vse v šolo hodi, bo takih ljudi še vedno
več. Kaj je tu storiti? Ali hočemo mar vse
šole odstraniti, da se to pomnoženje inteligence
zabрани? To bi bil nazadek, ki si ga ne smemo
želeti; oliko nikomur ne škoduje, nikogar ne-
srečnega ne dela. Pa to dela ljudi nesrečne,
ker so se učili po šolah različnih nepotrebnih
stvari, ki jim za življenje nič ne koristijo,
potem pa si nikakor ne vedó pomagati.

Šol tedaj ne smemo odpraviti, pa moramo
jih tako preustrojiti, da bo „dulce in utile —
prijetno in koristno“ združeno, da se mlade-
niči v šolah ne bodo odtujili delu, da se bo

človek izobrazil v duhu in srcu, ob enem pa
tudi kaj praktičnega naučil. V resnici obža-
lovanja vredni so tisti nesrečni študentje, ki
so svoje študije pretrgali, pa se morajo po pi-
sarnah potikati, ker se drugzega niso naučili,
da bi jim za življenje koristilo, ko pisati in
brati, ker vse druge vednosti, kakor fizika,
kemija, viša matematika, trigonometrija, klasični
jeziki itd. jim nič ne hasnejo. Ker je pa takih
ljudi zmirom več, treba bo vendar misliti na
to, da se šole praktično preustrojijo, da ne
bodo ugajale samo za učenjake, ampak tudi
za delavce.

„To ni nič“ bo marsikdo rekel, „moj sin
bo gospod, kaj je njemu treba rokodelstva?“
Temu se odgovori: „Kdo ti je porok, da bo
tvoj sin svoje študije res dokončal? In če
jih dokonča, in kako službo dobi, ali ni mo-
goče, da jo zopet zgubi, brez upa, da bi
še kako drugo enako ali podobno kedaj
dobil? Kaj bo potem iz njega? Diurnist. Ali
pa ni rokodellec desetkrat na boljsem od diur-
nista? In dalje, ali so te različne službe res
tako sijajne? Ali ni rokodelski mojster boljši
gospod, bolj neodvisen, možat, časten in na-
vadno tudi bolj petičen, nego je vradnik niže
vrste? Kaka sladkost je tedaj, gospod biti,
ali bolje „v pisarni priklenjen suženj“ biti?
Ljudje mislijo, Bog ve, kako da je takim lju-
dem prijetno; pa kdor to okusi, vé, da hlapci
v marsikteri kmečki hiši niso bili nikdar tako
odvisni in sužnji, tako malo spoštovani in toliko
nadlegovani, kakor marsikteri gospodje. Preden
kdo otroka pošlje v šolo, naj tedaj dobro pre-
misli, če bi morda ne bilo bolje dati ga raje

Feodozij Pečerski.

Črtica iz ruske cerkvene povesti.

Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.

(Konec.)

Leta 1074, 2. maja, je umrl prepdobni
Feodozij, naznanivši po izboru brače, ali proti
svojej lastni želji sebi za naslednika Štefana.
Določil je tudi, da se po smrti njegovo telo
ne sme oprati nego zakopati v peščeri, v ravno
tistej bednej obleki, kojo je nosil in v kojoj
je umrl.

Izročilo govori, da je Feodozij pred smr-
tjo prosil Svjatoslava, naj bi bila peščerska
cerkev oproščena od svetne vlasti in knezov
in vladik, ker jo je sezidala Bogorodnica a ne
ljudje; in tudi družina (samostan) je ostala
dolgo neodvisna občina. Modri Feodozij je usta-
novil trdo нравstveno zvezo med vsemi, ki so
spadali k družini. Ko bi bil kdo poklican na
kako višje duhovno mesto v Rusiji, more on
sprejeti to službo in izstopiti iz družine samo
z dovoljenjem starešin, vendar pa more iskati
v peščerskej družini pokoja in samo za take
je sveti osnovelec samostana obetal moliti
pred Bogom. Vsled moči takega propisa osno-
vatelja so mnogi peščerski mnih, zavzemši ka-

sneje visoka mesta v ruskej cerkvi, kjer koli
je bilo, vedno živeli v zvezi s samostanom.
Navdahnjen s plemenitimi mislimi blagega Fe-
odozija obračal se je duhovni pitomec, naj je
bil v Rostovi, Vladimiru, Novgorodu, Polocku,
v svojem srcu vedno h Kijevu, k zavetnej dru-
žini, kot obljubljeni zemlji, pridržal pravila,
koja je dobil v tem samostanu, ter jih razšir-
jal povsodi, koder se je širil njegov upliv. Leto
se je jasno pokazalo v enem spominku du-
hovne literature XII. veka, posebno še v
poslanju znamenitega vladimirskega vladike
Simona peščerskemu mnihu Polikarpu: „Kdo
ne pozna mene grešnega škofa Simona in zborne
cerkve krasote vladimirske in druge suzdalske,
koji sem jaz sezidal? Kol ko njima pripada mest in
vasí, kolika je desetina cele te zemlje, in nad vsem
tem vlada naša slabost! Ali rečem ti, da jaz
vso to slavo in čast držim za blato in hotel
bi rajše za vratni stati ali pa se v smeteh
valjati v peščerskem samostanu, tudi rajše ga-
ziti se dati od ljudi, ali pa biti eden od onih
siromakov, ki prosijo milostinje pred vratni
častne lavne (samostana): boljši od te posvetne
časti je za me en dan v cerkvi Matere Božje,
nego li tisoč let v prebivališčih grešnikov.“

Dub, koji se je razodeval v življenju Feo-

dozijem in v ustroju samostana, ostal je
na dolgo v njegovej družini. Za njim se je
pojaval celi red posnemovalcev, kojih dela so
se zapisala, ali pa ustmeno predavala ter slu-
žila za primer drugim samostanom; tudi so
širili ti možje prave pojmove o sv. veri med
ruskim narodom. Tukaj se je začelo, krepilo
in učvrstilo gospodojoče mnenje, da Bog ljubi
v krščanstvu: dobrovoljno trpljenje, post, či-
stost, ponižno molitev, solze, bedo, stokanje,
žalost, siromaštvo, — da je samostan pot k
zveličanju in da se je na svetu težko zveličati,
se ve da ne nemogoče.

Samostani so bili v tem pogledu gotovo
jako važni, da so širili krščanstvo na vse strani,
a blagodejnega vpliva krščanstva menda ne-
more niti nejevernik tajiti. Ali ker se je dajala
prevelika prednost in važnost mniškemu zna-
nju in življenju, razširila se je preveč enostran-
nost v verskih pojmovih. Misel, da je Bogu
najugodnejše mniško življenje, in da je človek
toliko bliže zveličanju, čim dalje je od sveta,
iztisnila je krščansko dobrotljivost iz sveta:
pobožni ljudje niso gledali na to, da v člove-
škem društvu, v svetu, doprinašajo žrtve lju-
bezni Kristusove; njihov ideal bogoljubnega
življenja ni izmed človeških odnošajev, nego daleč

v delo k kakemu mojstru. Če pa že hočemo, da se otroci sploh izobrazijo, potem naj hodijo v šole, pa šole naj se tako predelajo, da se otroci delu ne bodo čisto odtujili. Potem ne bo več toliko lačnih pisarjev, ki so vsem ljudem v napotje, najbolj pa sami sebi. Ti morajo sicer trpeti, pa naj se vsaj skrbijo, da njih naslednikom tega ne bo več tolikanj treba.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. maja.

Avstrijske dežele.

V državnem zboru je ministerski predsednik na interpelacijo Groholskega in tovarišev o zasedanji Bosne 14. t. m. odgovoril, da se nazori vlade niso nič spremenili, ne glede ciljev in namenov, ki se imajo doseči, ne glede sredstev. Vlada je to vprašanje vedno ogledovala s stališča silne potrebe in z vso odločnostjo iskala take rešitve, ktera ji daje gotovo poročstvo, da se dosedanje razmere od časa do časa zopet ne povrnejo in države ne spravijo v nevarnost. — V budgetnem odseku pa je pri razgovoru o 60 milijonih finančni minister rekel, da more priti trenotek za akcijo, čeravno si Andrassy prizadeva doseči shod kongresa in zabraniti občno vojsko. Konečno je bil sprejet Giskrov nasvet, tako dolgo omenjenega predloga ne razpravljati, dokler se delegacijam ne razloži, zakaj se terja kredit. Ogerskim liberalnim poslancem je minister Tisza namene zahtevanega posojila in vladne politike že 13. m. razodel, in stranka je pomirjena poslušala njegove izjave in jim pri-trdila. Morda je ravno to Giskro pripravilo, da je stavil gori omenjeni nasvet, ker je znano, da so si koristili madjarske in avstrijske glede vzhodnega vprašanja jako nasprotne, in da je treba velike previdnosti pri tej reči, če so Madjarji ž njo tolikanj zadovoljni.

Iz Dubrovnika se poroča, da so se mnoge turške rodbine iz Bara in Dulčinja izročile varstvu avstrijskemu, ker so Črnogorci zaseli omenjene kraje. Avstrijsk parnik je te družine razun 3 bočnih prepeljal iz Korčule v Medno. Stroške bode poravnal turški konzul v Dubrovniku.

od njih. Besedam Kristusovim, — da je ta Njega nevreden, kdor radi njega in Evangelija na zapusti očeta, matere, žene in vsega, kar mu je ljubega na svetu — dajali so pomen, da je treba stopiti v samostan. Visoko prizadetje za resnico, za bližnje, spremenilo se je v podvzetje trpljenja radi samega trpljenja; sredstvo jim je postalo cilj; borba z vragom v podobi zla in pohujšanja človeškega roda se je zamenila z borbo s pošastmi, ki nadlegujejo živce izmučenega pustinjača. Končema se je pozornost na solze, skrbi, bolezni siromaštvo, sploh bede, spreobrnila v blinjene solze, skrbi, bolezni in siromaštvo. Na tak način je naravno sledila bezdelnost činov ljubezni Kristusove; ako se je trpljenje javljalo samo po sebi kot cilj, potem ni bilo treba truditi se, da se zmanjša na zemlji; ali protivno se je trdilo, da je treba skrbeti, da ljudje trpe. Vsled tega so se porodile pri mnogih lastnosti, ki so krščanstvu popolnoma protivne namreč: hinavstvo, zaslepljenost, ošabnost itd., in od tod je prišlo, da samostani ruski niso imeli glede krščanskega življenja več tistega dobrodejnega vpliva, kakor se je razodeval v začetku, in da niso imeli toliko moči, da bi bili narod obvarovali od razkolništva ali ločitve od rimsko-katoliške cerkve.

Vnanje države.

Napad na nemškega cesarja je še vedno najglavnejši predmet raznoterim listom, ki si pa v poročilih svojih jako nasprotujejo. Eni pravijo, da je Hödel ustrelil z leve, eni pa z desne strani; eni trdijo, da je bil razcapan, eni pa, da je bil spodobno oblečen; eni pišejo, da ga je prijel cesarski lovec, eni to čast pripisujejo nekemu gospodu, eni pa celo neki ženski; po naznanilu enih listov je krogla zadela voz, zopet drugi pravijo, da je priletela v zid francoske poročniške palače, in še eni pišejo, da so vse kroglice pale kam na cesto, kjer so jih iskali jako marljivo, pa ne našli. Hödel pri sodnijskem izpraševanju trdi vedno, da ni hotel cesarja ustreliti, ampak le samega sebe, da bi svetu pokazal nasledke sedanjih javnih razmer; sprožil je revolver le enkrat, kako da se se sprožile še druge cevi, tega on ne ve, najbrže v preveliki razburjenosti. Tudi pravi, da je ud socialistične stranke, in res so našli pri njem več socialističnih spisov. V zadnjem času je bil pristopil h krščansko-socialističnemu društvu, kteremu je na čelu dvorni (protestantovski) pridigar Stöcker, in ktero podpira sama pruska vlada, da bi tem zdadnejši nasprotovala socialnim demokratom. Preiskava bo menda že kaj več spravila na dan. Socialistični listi vsi brez razločka obsojajo napad in se zavarujejo proti vsakoteri zvezi z napadnikom, cesarju Viljemu pa od vseh strani dohajajo čestitke; tudi naš cesar so mu čestitali ter zaukazali, da se tudi posebna deputacija tistega avstrijskega polka podá v Berlin cesarju čestitat, čigar lastnik je Viljem.

Ruski poročnik Šuvalov je 12. t. m. došel v Petrograd ter 13. zjutraj obiskal državnega kancelarja, ki se pa zaradi čedalje večje slabosti opravičujo čisto zdržuje. Pozneje bil je pri caru. — Listi objavljajo oklic moskovskega odseka za napravo narodnega brodivja, ki bode imelo loviti tuje ladlje, če se prične vojska. Oklic se sklepa z besedami: Če hočeš mir imeti, pripravljaj se za vojsko.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 12. maja. Prava gojzдна kuga, nisem se moč drugači izraziti, prava gojzдна kuga so smolarji ali šmirarji.

Ni dolgo, kar sem bil v nekem gojzdu blizu Kranja, prav nevoljen postauem, ko vidim, da po vsem gojzdu večje smreke, ki so bile še komaj na polovico svoje velikosti dorastle, vse naskriž posekane leže. Pri tej priliki pa slišim in vidim delavce, ki jih sekajo in na hlode žagajo; med njimi je bil tudi gospodar sam, kterega kot dobrega prijatelja in znanca prav slabe volje nagovorim: Ali ni bilo škoda tako rastečega lesa posekati? Pa odgovori mi: Gotovo se ga meni še bolj škoda zdi kakor tebi, dragi prijatelj, pa le pojdi z menoj — in začne mi kazati rane; greva od smreke do smreke ter pregledava semtertje kakih 300 komadov, in vse so bile po dvakrat tudi trikrat ranjene. Tako delajo smolarji, mi reče, ter mi pokaže še prav mlade, komaj za žrd debele smreke s sekiro ranjene ter pristavi: te je pa tudi zaklal, da bo, kadar drugič pride, kar svojo vrečo nastavil in s sekirico smolo, kar se jo bo med tem časom nateklo, s kožo vred odsekal; drevescem pa je tako smrtno rane napravil.

Da me te velikanske škode še bolj prepriča, pokaže mi še luknjice črvičev, ki se najprej po ranjenih smrekah rediti začenjajo, in se po celem gozdu razširijo, če takih dreves kmalo ne poseka in iz gozda ne spravi, ter

celi gozd uničijo. Ubogi kmetič, sem si mislil, vse nezgode so nad teboj, res ni čuda, da si tako slab, da tvoja koža komaj kosti skupaj drži, ker vsi lenuhi, ležeči po sencah, srkajo tvojo kri; ti plačuješ in plačuješ, pa tako slabo se varuje tvoje imetje. Prav močno želim, da bi to mojo s težko kmečko roko pisano pisavo ponatisnili tudi drugi domoljubni časniki, katerim je za svoje pod težkim jarmom zdihajoče brate kaj mar, in da bi se ta, tako rekoč požigalna tatvinska hudobija tudi v deželnem zboru na dnevni red spravila in gozdna postava kar najbolj moč v tej zadevi poostrila.

Ker sem sam kmet in sem se tudi z drugimi velikimi in malimi pesestniki o tej reči pogovarjal, ali bi se ne moglo brez smolnjaka ali šmira opraviti, so mi vsi, kar tudi sam potrdim, odgovorili, da se prav lahko brez njega odpravi, in kdor še dandanes kola maže s smolnjakom, trpinči svojo živino, ker se veliko ložej z laškim oljem ali mastjo mažejo vozovi, kakor s smolnjakom. To tatvinsko rokodelstvo naj bi se že zaradi tega čisto prepovedalo, ker smolarji gotovo svojih gozdov nimajo, in če bi jih ravno kdo imel, si gotovo ne bo delal sam tako grozovitne škode, ki ni v nobeni primeri z dobičkom. Ravno to velja o tistih ki ga prodajajo, in ki naj bi se s prvimi vred oestro kaznovali. Če se smolarji koristnejšega dela nočejo poprijeti, naj bi se brez usmiljenja polovili in v posilno delalnico poslali, in gozdi bodo kmalo zopet na boljem.

Tudi nektera rokodelstva smolo rabijo, kakor čevljarji, krtačarji in sem ter tje še kaki drugi, pa za te se smola vse drugači nabira, ne s sekiro ampak le s palico, tako da koža smreke ostane cela in le tam, kjer se smola od pekajočega solnca samo na kupec nateče; tako smo jo nabirali, ko smo krave pasli, pa le vsak po svojih gozdih.

Vreme imamo pa za rast izvrstno na polji in na travnikih; jesenske setve so v enih krajih bolj redke, ker so jih miši močno poškodovale, ki so pa zdaj nekako precej pomnule. Tudi po vrtilah sadno drevje prav obilno sadu obeta.

Domače novice.

V Ljubljani, 16. maja.

Vabilo.

Čast. gg. slovenskim volilcem celjskega volilnega okraja.

V nedeljo 26. maja t. l. ob 1/2 3. uri popoldne se snide v **Žavci** v dvorani g. J. Hausenbichlerja **volilni shod**, h kateremu uljudno povabimo vse slovenske volivce celjskega volilnega okraja za deželni in državni zbor.

Dr. J. Vošnjak, **Dr. J. Dominkuš**
državni poslanec na Dunaji. v Mariboru.

Dr. Josip Sernec
v Celji.

(Razglas Kranjskim živinorejcem o prodaji goved.) 22. dne t. m. (to je prihodnjo sredo) dopoldne ob 9. uri bode podpisani odbor na dvorišču gostilnice „zum Baierischen Hof“ na Dunajski cesti blizu železnice po očitni dražbi prodal iz državne subvencije nakupljenih 15—18 bikov, krav in junic Štajerskega Muriškega (sivega) plemena. Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene, za katero jih družba kmetijska kupi, in se prodati tistemu, kdor največ za njo dá, proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se po pismu zaveže, da jo najmanj dve leti za pleme obdrži, zato se k tej dražbi pripuščajo samo Kranjski živinorejci. Kdor tedaj tako živino kupi, je ne sme

skozi dve leti iz svojih rok dati, če ni poprej podpisanega odbora o tem dovoljenja prosil in ga tudi dobil. Kdor bi se zoper to zavezo pregrešil, mora družbi kmetijski povrniti še toliko denarja, za kolikor je on živino cenejše kupil kakor je družba kmetijska za njo dala. Tudi mora nemudoma naznaniti podpisanemu odboru, če mu je kupljena živina kakor koli poginila, da družba ve, koliko subvencijske živine je in kje je za plemo v deželi naši izpostavljena.

Glavni odbor kmetijske družbe Kranjske.

(† *Dr. Heinrich Mitteis*), ki je svojim mnogim učencem gotovo še prav v živem spominu, je včeraj na Dunaju za svojo staro boleznijo na jetrih umrl. Ranjki je bil rojen l. 1828 v Pragi, ter je prišel l. 1853 za profesorja v Ljubljano, kjer je posloval skozi 13 let in sicer $8\frac{1}{2}$ leta kot profesor matematike, in fizike, $4\frac{1}{2}$ leta pa po odhodu g. Nečaseka kot vodja. L. 1866 postal je vodja ces. gimnazije v Terezijanu na Dunaju in podvodja ondotne akademije. Dr. Mitteis je bil eden najboljših izvrstnih profesorjev, ki jih je ljubljanska gimnazija kedaj imela, in je bil pri svojih učencih zlasti zaradi tega jako priljubljen, ker je znal sama na sebi težka predmeta, matematiko in fiziko kot pravi strokovnjak tako umevno razlagati, da učenec nista delala posebnih težav in preglavic. Zaradi priljudnega in prijaznega obnašanja bil je tudi sploh jako čislán in spoštovan. Naj tedaj v miru počiva.

(V glavni odbor za obdelovanje mahu) so bili od občin Jezero, Tomišelj, Loka, Studenec, Pijava gorica, Lauše, in Orle izvoljeni gg. posestniki: Martin Peruci, Janez Gams in Janez Šenka, za namestnika pa A. Kraljič.

(Vojaške vaje za rezerviste) so se tukaj včeraj pričele.

(Podoba krškega g. Hočevarja) je te dni videti pri g. Mačeku na mestnem trgu. Naslikal jo je g. Franke vsled naročila konstitucijskega društva, ki jo bode podarilo novi meščanski šoli v Krškem.

Razne reči.

— Koliko stane Ogerska zbornica. Predsednik dvžavnega zbora Ghycry ima na mesec 1000 gld., torej na leto 12.000 gld., zastopniki ali poslanci, katerih je 448, imajo na dan 5 gld. 25 kr., kar je v 30 dneh 70.560 gld. Bilježniki stoje mesečno 945 gld., činovniki ali vradniki 1525 gld., služabniki 810 gld., kvestor 100 gld., in za vredovanje dvorane 1500 gld. Neprevideni stroški 1000 gld. V aprilu je torej stala zbornica poslancev 81.341 gld. ali na dan 2.711 gld. 36 kr. Od tod se vidi, da je Ogerska „konstitucija“ pač nekoliko predraga!! Ali je pa mar naša Avstrijska bolj po ceni? —

— Naglički južne železnice se bodo od 15. t. m. naprej zaradi kopelišč za 1 minuto ustavljali tudi v Rimskih toplicah in Laškem trgu (Römerbad u. Markt Tüffer.)

— Na Češkem so včeraj odkrili spominek narodnega buditelja in pisatelja Jungmana. Vseučiliški senat ni hotel dovoliti, da bi se bilo predavanje o Jungmanu čitalo v vseučiliške sobani, češ, da bi bila to enostranska narodna demonstracija.

— Gozd kneza Rosenberga blizu Beljaka je te dni gorel; do 10. t. m. ga je bilo uničenih že 15 oralov.

— Slovansko časništvo. Dve pravljubi cvetlici nam je rodil prijazni majnik na časnikovskem polju slovanskem, eno na jugu, eno na severju. V Dubrovniku je 1. maja izhajati jel „Slovinac“, katerega „Slovenec“ še posebej pozdravlja. Pisati hoče kakor Slovani

nekaj v latinici, nekaj v cirilici. Naloga mu je pospeševanje književnosti, umetnosti in obrtnosti; oziral se bode po svetu in donašal kake drobtine za kratek čas. Izhajal bode dvakrat na mesec v celi poli, in po carjevini naši stane za celo leto 5 forintov. Vstanovniki so mu po oglasu res častni možaki: P. Budmani, A. Kazali, Dr. J. Kaznačič, M. Pučić, J. Sundečič, V. Vrčević, in L. Zore, kateri mu je tudi vredovatelj. Prvi list ali broj prve godine ima na čelu pesem J. Sundečiča: „Slovinac“, v kateri se opéva mu krasna naloga, kako naj se i po njem v vzajemnosti podpirajo Srbi in Hrvati, Bolgari in Kranjci (ali Slovinci). Pesem ta je v latinici; druga pa je v cirilici: „Srbi na Kosovzem 1878“, zložil Medo Puc. Lokis, prevel P. Budmani; Umjetnost sredovječna s sliko sv. Vlaha (Blazija), branitelja grada Dubrovnika (Ragusa); Pogled po istoku (istorično-etnografični); Narodne umotvorine nigdje neštampane; Sitnice (drobnosti); Bibliografija; Pozdrav i poklon itd. Vse to je obseg prvemu broju „Slovinca“, kojemu želimo iz srca: Na zdravje! — Obzor. List pro poučen i zabavu. To je pa samostojna priloga, ktero bode prinašal po dvakrat na mesec, ceoletno po 2 gl., vrli „Hlas“ v Brnu, in kteremu je vrednik A. Růžička. Tudi temu listu je jako hvalna naloga. Slovan gre na dan; rada čita mladina, in tej je treba dajati tečne brane. Kako pa je naučno in leposlovno berilo nemško, francosko, in mnogih drugih narodov sedanjih? Staro poganstvo se prikazuje pri njih v poeziji in prozi, v šoli in domači vzgoji, povsod skoro prevladuje materializem. In temu nasproti ima „Obzor“ širiti dobre, resnične nazore o Bogu, človeku, naravi, in podirati poganstvo staro in novo. Jako lepa, potrebna naloga, vredna, da se vsestransko pospešuje. Tudi slovenski mladenči se učijo raznih jezikov slovanskih; saj brez njih celo v slovenščini napredovati ne morejo; priporočamo jim toraj omenjeni list za poduk in kratek čas. Pisan v lahki českoslovan-ki besedi prinaša v prvem čislju prvega ročnika: Ukol Obzoru: Pravá vzdělanost a moderní karikatura její. Napisal dr. Jos. Pospíšil. Ojvin. Cestopisný úryvek od Vil. Ambrože. „V přírodě. Slavíku přiletí. Nadějí vlastní. Nemam zpívat“ (pesmi). Upomínky bývalého studenta. Obrázky od Václava Kosmáka. Obzor literární. Drobtý ze slovanské vedy. Aforismy. Okřídlená slova itd. — Na zdar!

— Kužna bolezen. „Eco del Litorale“ poroča, da je pri sv. Andreji in v Črnicah pri Gorici nastala silno huda bolezen, ktere še zdravniki ne poznajo, in za ktero je v dveh dneh umrlo 5 oseb, kojih nobena ni bila bolna dalje časa kakor 48 ur.

Spred porotnega sodišča.

Pred porotniki stal je 13. t. m. dopoldne Martin Slemc zaradi uboja. 6. februarja t. l. bilo je namreč ženitovanje v Zgornjem Berniku v okolici kranjski; berniški fantje so popivali v neki krčmi ter se začeli naposled prepirati. Martin Slemc je pri tej priliki zgrabil za pipec, ter ž njim Janeza Krivca iz Zgornjega Bernika tako hudo ranil na vratu, da se pri tej priči zgrudi na tla in nekaj minut potem umrje. Martin Slemc zločinstva ne taji, se pa izgovarja s pijanostjo, češ, da ni vedel kaj da dela. Porotniki so ga enoglasno uboja zpoznali krivega in sodnija ga je obsodila na 4 leta težke, vsaki mesec z enim postom, in 7. februarja vsakega leta s temnico poostrene ječe.

Popoldne 13. t. m. imela se je zagovar-

jati Terezija Eisenbacher, neomožena, 25 let stara, v Trstu rojena, na Igu pa izrejena, ki je 12. februarja t. l. zažgala streho Matija Zieberjeve kajže v Dobravcu, da je s krmo vred zgorela, ter na ta način napravila okoli 400 gld. škode. Zatoženka pravi, da je to storila iz tega namena, da bi prišla v ječo in bi bila s potrebnim preskrbljena. Porotniki jo požiganka krivo spoznajo, in sodnija jo obsodi na 6 let težke z enim postom na mesec poostrene ječe. Zatoženka bila je zaradi tatvine že prej dvakrat kaznovana. (Dalje.)

Poslanica.*)

Kdor v stekleni hišici biva, naj ne meče kamenja na druge; to bi svetovali dopisateljem, ki toliko hvalisajo novo vstanovljeno čitalnico v Kropi in obrekujejo one narodnjake, ki so bili že v to družbo vpisani in so potem morali odstopiti; ali kakor dopisovalec v „Slovincu“ št. 47. trdi, da jih je začasni predsednik izbrisal. Mi smo sklenili ne trohice o nepravilnosti in škandaloznem samovoljnem, popolno protipravnem postopanju omenjenega predsednika in njegovih družjejev ne spregovoriti, ter stvar samo sebi prepustiti, ako je zmožna životariti nekoliko časa, da bi ne bili ponudili najmanjše prilike le pičico sumnje na nas metati, da smo zakrivali propad čitalnice.

Ker pa sedanji vodje tako imenovane čitalnice kamnogoriške-kroparske popolnoma oslepljeni, misleč, da bomo k vsem krivdam molčali, mesto, da bi bili hvaležni, da smo molčali k njihovem napačnemu ravnanju ne nehajo nas napadati in grditi pred svetom z grdimi lažmi, smo prisiljeni to stvar pojasniti.

Omenjeni začasni, sedaj stalni predsednik vložil je, njemu v roke dane in izdelane čitalnične pravila (statute) c. kr. vladi v potrdilo ter se edini on podpisal kot prosilec. Po dovoljenji od strani c. k. vlade, poslal je vabilno polo, kateri so bila pridjana pravila okrog željo, da bi se kolikor mogoče udov nabralo. — Vpisalo se jih je okoli 60 in obljubilo je še mnogo drugih mož pristopiti k novemu društvu, med katerimi tudi častiti duhovniki, katerih sedaj niti enega ni zraven. — Začasni predsednik, ki je celi začasni odbor predstavljal (saj ravnal je tako), naznani c. k. okrajnemu glavarstvu občni zbor na 19. sušca popoldne, ter razpiše povabila vsem vpisanim. Kar nasenkrat pa 19. marca zjutraj, ko je imel popoldne biti občni zbor, pri katerem bi se bil volil stalni čitalnični odbor, pošlje omenjeni predsednik samovoljno odpoved, da danes ne bode občnega zbora, ampak drugi pot. Kje je to pravico pridobil, nam ni znano, a kaj ga je k temu nagnilo, to pa dobro vemo. — Med množino vpisanih se je govorilo in posvetovalo, kje bi bil najprimernejši prostor za čitalnico, in pogovorili so se, da bodejo pri prvem občnem zboru volili odbor, in mu popolno pravico dali, da preišče in dobi primerno stanovanje čitalnici.

Gospod začasni predsednik pa se ni hotel temu podvreči; čeravno ima vsled čitalničnih pravil občni zbor pravico določevati o stanovanji; toraj odpove občni zbor.

Hudomušni ljudje si pripovedujejo, da se je bal odbora, ki bi ne bil iz njegove moke spečen, ter bi bil šel njegov namen svojo že popolno pozabljeno krčmo s pomočjo prihodnje čitalnice zopet oživiti in si s tem svojo existenco vsaj nekoliko zboljšati, po vodi; zbore

*) Vredništvo za take spise ne sprejema druge odgovornosti, kakor mu jo naklada postava, ampak jo prepušča pisateljem samim.

tedaj svoje sorodbince krog sebe in hitro si vedo pomagati. — Napravijo novo vabilno pòlo, katero pustijo okoli vsih vpisanih udov nositi. Na čelu pole bilo je zapisano; da le oni zamore pristopiti k društvu (ali ud biti), kateri se gospod začas. predsednikovi komandi podvrže; namreč, kdor z lastnim podpisom pritrdi, da bode čitalnica v njegovi hiši, ker le on edini je dobil dovoljenje od c. k. vlade, ter so pravila njegova lastnina. Nosilci povabilne pole so hodili do udov z nagovorom: Ker se je čitalnica razrušila, (dva sta celo nemški trobila: die čitalnica ist jetzt aufgehoben), smo vam prinesli denar nazaj, če vas ni volja pod temi pogoji pristopiti. — Kdo je pod temi pogoji še ostal pri društvu, naj svet sam sodi. — To so bile tiste spletke, ki nam jih dopisnik podtika, to so tisti narodnjaki, katerim smo hoteli po vašem trdilu čitalnico iz rok vzeti. Prašamo, kedo ima pravi namen s čitalnico, tisti, ki hoče stvar javnemu mnenju vseh udov prepustiti, ali ta, ki je tako samovoljno, samopridno po paševsko zoper pravila postopal?

Mi protestiramo zoper tako ravnanje in nesramno sumničenje. Ta čitalnica, bolje rečeno psevdo-čitalnica jadra pod ptujim praporom. Ona se obnaša kot narodna, pa narodu ni dovoljen pristop. Kdor vam ni po volji in dosti nobel, ali dosti izobražen, kakor ste nam očitali, da se najdejo taki, ki še brati ne znajo in v tem videli spleke, ki jih imajo zoper vas delati, ga izbacnete. Prašamo vas, ali niste sami takih k pristopu vabili in prosili? Koliko jih je in kateri so tisti, ki so k društvu pristopili, da ne znajo brati in jih niste sami k pristopu vabili? Ali vam ti, ki se še nahajajo med vami, a ne znajo čitati, ne delajo radi tega spletek? S tem, da se nekoliko razveseljevanja željnih pri napravljanih zabavah razveseljuje, ni še pravi namen pošteno narodnega društva dosežen. — Ko bi tukaj bila čitalnica na pravi podlagi in v pravih rokah, našli bi odprte duri tudi moške iz okolice, katerih bi se dobilo dosti, in kateri se o gotovih časih jako potrebujejo, da stopijo na noge za blagor naroda.

Ako ste mislili omisliti društvo po svojem okusu le za par družin in si privilegij obdržati, dali bi si bili drugo ime in pravila, ter veslali bi pod svojim praporom. —

Kar se pa tiče ovčic in pastirovanja g. predsednika, ko je bil še župan, naj bi raje g. dopisnik v Slovincu molčal. Kako je ovčaril, kaže naj bolje to, da je že od leta 1870 precej dolgo, pa do danes še ni dal občinskega računa, in vsled tega nima niti aktivne niti pasivne volitvene pravice v občini, ako se strogo občinskih volitvenih postav držimo.

Tudi mi želimo z g. dopisnikom v „Slovincu“, da bi g. predsednik za čitalnične ovčice (ude) tako skrbel, kakor je, ko je župan, potem izgubi tudi pri čitalnici volitveno pravico. — Toliko za zdaj!

V Kropi dne 8. maja 1878.

Benj. Schuller, mlajši. Val. Klinar.

Jos. Gartner. Math. Šoller.

Lovro Magušer, mlajši.

Vsi v imenu množine izstoplih udov.

Eksekutivne dražbe.

17. maja: 3. Redenšek, iz Leskoveca, 1. Wenkoba v Radečah. 3. Škrli iz Soz, Prime iz Topolca, 3. Gerl iz Tominj, vsi v Bistrici.

Umrli so:

13. maja: Marija Olep, tes. o. 2 1/2 l. za sušico, Ana Brenčič, mestna reva, 69 l., za razsedeno krvjo.

Telegrafične denarne cene 15. maja.

Papirna renta 61.80 — Sreberna renta 64.60 — Zlata renta 71.55. — 1860letno državno posojilo 113.75 Bankine akcije 801 — Kreditne akcije 211.90 — London 121.55 — Srebro 105.40. — Cos. kr. cekini 5.73. — 20 frankov 9.73.

Denarstvene cene 4. maja.

Državni fond.	Denar.	Blago
5%, avstrijska papirna renta	61.70	61.85
5%, renta v srebru	64.50	64.65
4%, renta v zlatu (davka prosta)	71.50	71.70
Srečke (lozi) 1854. l.	108.—	108.50
„ „ 1860. l. celi.	112.80	113.—
„ „ 1860. l. petinke	120.50	121.—
Premijski listi 1864. l.	140.—	140.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%.	98.50	99.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%.	90.—	91.—
Ogerske po 5%.	79.50	80.—
Hrvaške in slavonske po 5%.	84.50	85.50
Sedmograške po 5%.	76.10	77.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne ban	798.—	800.—
Unionske bank.	55.—	55.25
Kreditne akcije	211.50	211.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	720.—	730.—
Anglo-avstr. banke	89.50	89.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	160.75	161.25
Tržaške „ 100 „ k. d.	120.—	121.—
„ 50 „ „ „	62.—	63.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	29.25	29.50
Salmove „ 40 „ „ „	38.50	39.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	27.75	28.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	29.50	30.50
St. Genois „ 40 „ „ „	28.75	28.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	25.75	26.25
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	26.25	26.75
Srebro in zlato.		
Cos. cekini	5.75	5.76
Napoleonsd'or	9.74	9.75
Srebro	105.50	105.60

Najnovejša in najizvrstnejša podoba papeža Leona XIII.,

oljnotis, v veliki obliki, 68 cent. visoka in 57 cent. široka, v krasnem pravem pozlačenem okviru se dobiva po 15 gld. (ki se zamorejo plačati tudi v treh mesečnih obrokov) pri

Karl Till-u,

(16) knjigarna in prodajalnica umotvorov, muzikalij in papirja v Ljubljani.

Najprimernejše darilce

za

pridne otroke

ste povesti:

1. Hanani, ali zadnji dnevi Jeruzalema, in
2. Zadnji dnevi Ogleja.

Knjižici obsegate okoli 180 strani in se dobivate mehko vezani po 30 kr. pri opravištvu „Slovenca“, ki po želji preskrbi tudi ličnejše vezanje. Kdor jih naroči deset, dobi eno knjižico po vrhu. (9)

Vino

lastnega pridelka še ima Brežka grajščina po ceni na prodaj.

Brežice 12. majnika 1878.

(1)

Dr. Razlag.

Naznanilo.

V farni cerkvi St. Mihaela v Železni Kapli se bodo napravile nove orglje z 12 do 14 spremeni. Orglarski mojstri, ki hočejo to delo prevzeti, naj pošljejo svoje ponudbe do konca meseca majnika ali najdalje do 15. junija t. l. cerkvenemu predstojništvu. (2)

Cerkveno predstojništvo v Železni Kapli 10. maja 1878.

Iz Toplic.

Javna zahvala.

Gosp. Francu Wilhelm-u, lekarničarju v Neunkirchen-u pri Dunaji.

Od leta 1864 sem vsled hudega pohabljenja moral skoraj vedno sedeti in sem zlasti o mrzlejših tednih veliko trpel vsled prvotne bolezni in njenih nasledkov. Wilhelm-ov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi g. Franca Wilhelma, lekarničarja v Neunkirchemu pri Dunaji, mi je pa še vselej potolažil najhujše revmatične bolečine in trganje po udih in vsled vednega rabljenja popolno odpravil. Odkar rabim ta izvrstni čaj, zopet rad jem, in sem čisto oproščen težav pri čiščenju, prebavljenju, bolenju glave, zgaga, mehaulohije in celo nekega prav hudega spuščanja. Štejem si tedaj v dolžnost, da se gospod Francu Wilhelmu za to zdatno polajšanje svoje osode, ki bi bila sicer jako žalostna, katero mi pripravila njegov Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi, najpriskrnejši zahvaljujem in ga v vsem sotrepinom najtoplejše priporočam.

V Toplicah, meseca maja 1877.

S. Rezek,

e. k. invalidni feldvebel.

Edino pravega izdeluje

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchemu.

Zavitek za osemkratno rabo, po ukazu zdravnikovem pripravljem, s podukom, kako se rabi, vraznih jezicah stane 1 gl., kolek in zavijanje 10 kr.

Svarilo Vsakdo naj se varuje pred ponarejenim čajem, ter naj zahteva vselej edino le „Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi“ (Wilhelms antiarthritisches antirheumatisches Blutreinigungsthee), ker so čaji, ki se nahajajo samo pod imenom protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi samo ponarejene reči, ki naj se nikar ne kupujejo.

Da je za p. l. občinstvo priljubljene, prodajajo pravi Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj ti le gospodje:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: Jos Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mitlbach, lekar; v Brgu: Giuseppe B-tanji, lekar; v Bruku na Muri: Albert Langer, lekar; Bozenu Franz Waldmüller, lekar; v Bruneku: J. G. Mahl; v Belovaru: Rud Svoboda, lekar; v Briksenu: Leonh. Staub, lekar; v Plibergu: Jan. Neusser lekar; v Celji: Baumbach-Lovalakarna in Fr. Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Kortini: A. Cam bruzzi; v Deutsch-Landsbergu: Müllerjevi dediči; v Oseku: J. C. pl. Dienes, lekar in Jož Go-betzky, lekar; v Fürstenfeldu: A. Schräckenfux, lekar; v Frohn-leitenu: v Blumauer; v Brežah: O. Russheim, lekar in A. Aichinger, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradcu: J. Burgleitner, lekar; v Gut-taringu: S. Vatterl; v Grubišnem polji: Jos. Malich; v Gospiču: Valentin Vovk, lekar; v Grafendorfu: Jos. Kaiser; v Mohorju: Jos. M. Richter, lekar; v Hailu (na Tirolskem): Leop. pl. Aichinger, lekar; v Judenburgu: F. Seneković; v Lantichenu: J. Stäpf, lekar; v Jmstu: Vilh. Deutsch, lekar; v Ivaniču: Ed. Telovič, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekar in J. Benič; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Kindsbergu: J. Karincič; v Kapfenbergu: Turner; v Knittelfeldu: Wilh. Vischner; v Kranji: Karl Savnik, lekar; v Liencu: Fr. pl. Erlach, lekar; v Leobnu: Jan. Pefereschy, lekar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Mürzzuschlagu: Jan. Danzer, lekar; v Muravu: Jan. Steyrer; v Mitrovici: A. Kestenovič; v Malsu: Ludvig Pöll, lekar; v Neumarktu (na Štajarskem): Karl Mally, lekar; v Otočcu: Edv. Tomaj, lekar; v Mozirji: Jan. Tribuš; v Ptuj: C. Girod, lekar; v Petervaru dinu: L. C. Jungliger; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar; v Roveredu: Rihard Thales, lekar; v Rottenmannu: Franz X. Illing, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Šebenu: Peter Beros, lekar; v Štrasburgu: J. V. Corton; v Št. Vidu: Julian Rippert; v Radgani: Cezar E. Andrien, lekar; v Stainzu: V. Timošek, lekar; v Zemunu: D. Jovalevičev sin; v Splitu: Venatio pl. Grazio, lekar; v Schlandersu: B. Würst, lekar; v Trstu: Jak. Scavallo, lekar; v Tridentu: Ant. Santoni; v Trebižu: Eug. Eberlin, lekar; v Belaku: Math. Fürst; v Vukovaru: A. Krasovics, lekar; v Vinkovcih: Fridr. Herzig, lekar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekar; v Slovenjem gradu: Jos. Kaligarič, lekar; g. Kordik, lekar; v Slovenski Bistrici: Adam pl. Gutkovski, lekar; v Senji: Jos. Acurati, lekar; v Zadru: B. Andriavčik, lekar; v Zlataru: Jan. Pospisil, lekar. (3)